

Vergaderjaar 2020–2021

30 196

Duurzame ontwikkeling en beleid

Nr. 761

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 29 juni 2021

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de brief van 20 april 2021 over toezeggingen gedaan tijdens debatten inzake energielabel (Kamerstuk 30 196, nr. 753).

De vragen en opmerkingen zijn op 17 mei 2021 aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgelegd. Bij brief van 28 juni 2021 zijn de vragen beantwoord.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Bosma

De griffier van de commissie,
Roovers

Vragen en opmerkingen vanuit de fracties en reactie van de bewindspersoon

VVD-fractie

Vraag 1

De leden van de VVD-fractie willen graag weten welke sector de Minister precies bedoelt en hoe zij de sector precies gaat volgen.

Antwoord 1

Ik doelde daarmee op de sector van energieadviseurs. Er is een regulier overleg in het leven geroepen tussen BZK, RVO, NEN, ISSO, de branche vertegenwoordiging van energieadviseurs, FedEC en AvEPA, alsmede vertegenwoordigers van het kwaliteitsborgingsysteem van InstallQ en de Nederlandse Vereniging van Certificatie-instellingen. In dit reguliere overleg is de kwaliteit een belangrijk onderwerp.

Vraag 2

Deze leden lezen ook in de brief dat de Minister een gesprek gaat voeren met InstallQ, die verantwoordelijk is voor de kwaliteitsborging van het nieuwe energielabel. De leden van de VVD-fractie willen graag weten wat de uitkomsten van dit gesprek zijn en wat de Minister met de uitkomsten gaat doen.

Antwoord 2

Het gesprek met InstallQ heeft plaatsgevonden en er zijn afspraken gemaakt met de certificerende instellingen (CI) om tussentijdse kwalitatieve analyses uit te voeren op gecontroleerde projecten. Dit is een extra actie naar aanleiding van o.a. de Radar-uitzending en in aanvulling op de «reguliere» kwaliteitsborging. Op deze wijze kunnen de CI's samen met InstallQ vroegtijdig eventuele verbetermogelijkheden in kaart brengen.

Vraag 3

Is de Minister het met de leden van de VVD-fractie eens dat huiseigenaren, naar aanleiding van Radar, het vertrouwen in het nieuwe energielabel zijn verloren. Deze leden willen graag weten wat de Minister gaat doen om het vertrouwen te herstellen.

Antwoord 3

Nee, mijn beeld is niet dat huiseigenaren het vertrouwen in het label hebben verloren. Wel roept de uitzending van Radar vragen op. De betreffende Certificerende Instelling heeft daarom conform de standaard-procedure een extra projectgerichte controle uitgevoerd voor de betreffende woning. In de parallel met deze Kamervragen verzonden Kamerbrief deel ik de resultaten van deze controle met de Kamer. Gebouweigenaren, huurders en kopers moeten uiteraard kunnen vertrouwen op een correcte weergave van de energieprestatie van het gebouw op het energielabel en de kwaliteit van het label. Om deze kwaliteit te borgen is het kwaliteitsborgingssysteem ingericht, waarbij middels steekproeven de geregistreerde energieprestatieberekeningen worden gecontroleerd, geconstateerde fouten worden hersteld en bij kritieke afwijkingen een nieuw label wordt geregistreerd.

Vraag 4

De leden van de VVD-fractie constateren dat huiseigenaren onnodig op hoge kosten worden gejaagd door het nieuwe energielabel. Zij lezen in de brief dat de Minister een gesprek gaat voeren met de branchevereniging van energie-experts om de ontwikkelingen nauwlettend te volgen. De leden van de VVD-fractie willen graag weten welke ontwikkelingen de

Minister precies bedoelt en hoe de Minister de ontwikkelingen precies gaat volgen.

Antwoord 4

De prijs die momenteel gevraagd wordt voor het energielabel hangt in grote mate samen met de tijdelijke krapte aan energieadviseurs in de markt. Zoals eerder toegezegd volg ik hierbij zowel de prijsontwikkelingen als de ontwikkeling van het aantal vakbekwame energieadviseurs. Enerzijds is de monitoringsstudie naar de prijsontwikkeling gestart, waarvan we de resultaten in de tweede helft van 2021 verwachten en aan uw Kamer zullen zenden. Anderzijds wordt mijn departement goed geïnformeerd over de prijsontwikkeling gemeten door Woninglabel.nl, wordt het aantal vakbekwame energieadviseurs regulier gerapporteerd door ISSO en worden in het hiervoor genoemde reguliere overleg met de brancheverenigingen hierover op reguliere basis signalen uit de markt opgehaald.

Vraag 5

Tevens willen zij graag weten wat de uitkomsten van dit gesprek zijn en wat de Minister met de uitkomsten gaat doen.

Antwoord 5

Het nauwlettend volgen van deze ontwikkelingen heeft mij ook inzicht gegeven in de huidige levertijden van een energielabel. Dat heeft mij ertoe doen besluiten om de opschorting van de handhaving van de advertentieplicht van 1 juli 2021 te verlengen tot 1 januari 2022. Zie hiervoor ook de parallel met deze Kamervragen verzonden Kamerbrief (Kamerstuk 30 196, nr. 759).

Vraag 6

De leden van de VVD-fractie willen tot slot graag weten of de Minister hun zorgen omtrent de kwaliteit en de prijs van het nieuwe energielabel heeft overgebracht aan de branchevereniging. Hoe heeft de branchevereniging hierop gereageerd?

Antwoord 6

De zorgen over de kwaliteit en prijs zijn overgebracht. Het belang van een goede kwaliteit van het energielabel en de krapte in de markt wordt volledig erkend door de brancheverenigingen.¹ De verwachting van de branchevereniging is dat de prijs van het energielabel zal zakken zodra de markt in balans komt. Belangrijke component in het verbeteren van de kwaliteit is het wegnemen van interpretatieverschillen in de nieuwe methodiek middels het EP-adviesplatform. Een nader gesprek hierover met FedEC wordt nog gepland.

Vraag 7

De leden van de VVD-fractie constateren dat de gemiddelde prijs van 190 euro die de Minister hanteerde niet gehaald wordt. Is de Minister het met de leden van de VVD-fractie eens dat het hanteren van een tijdelijke maximumprijs nodig is om huiseigenaren niet onnodig in de kosten te jagen. Deze leden vragen daarom wat de bezwaren zijn tegen het invoeren van een tijdelijke maximumprijs.

Antwoord 7

---

¹ Energieadviseurs hebben zich verenigd in twee verschillende brancheverenigingen. AvEPA, de brancheorganisatie van en voor Energie Prestatie Adviesbureau's, en FedEC, een beroepsvereniging voor energiedeskundigen, energie-engineers en energieadviseurs die zich inzet voor haar leden en de energiebranche.

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik graag naar de parallel met de Kamervragen verzonden Kamerbrief, waarbij ik inga op de recent aangenomen motie van de leden Koerhuis en Beckerman.²

D66-fractie

Vraag 8

De leden van de D66-fractie constateren dat er medio mei circa 1.000 vakbekwame energieadviseurs zijn opgeleid voor het nieuwe label. Deze leden vragen in hoeverre dit aantal voldoende wordt geacht om aan de vraag naar het nieuwe label te voldoen?

Antwoord 8

Begin juni is een aantal van circa 1.100 vakbekwame energieadviseurs bereikt en dit aantal neemt iedere week verder toe. Momenteel zijn verder nog circa 1.100 personen bezig om hun vakbekwaamheid te behalen. Bij elkaar is dit aantal voldoende om aan de vraag naar adviseurs voor het nieuwe energielabel en de BENG-berekeningen voor de vergunningaanvraag te voldoen.

Vraag 9

De leden vragen daarnaast op welke wijze wordt geborgd dat de beschikbare adviseurs aan de vernieuwde kwaliteitseisen zullen voldoen?

Antwoord 9

De Regeling energieprestatie gebouwen (Reg) stelt vakbekwaamheidseisen aan de energieadviseur en wijst hiervoor de BRL 9500-W en 9500-U aan. Deze richtlijnen houden in dat alle voormalige adviseurs van voor 1 januari 2021, én alle nieuwe geïnteresseerden, de benodigde examenmodules voor de nieuwe methodiek met goed gevolg moeten afleggen om hun vakbekwaamheid te behalen. Binnen het kwaliteitsborgingssysteem wordt hierop toegezien.

Vraag 10

De leden van de D66-fractie vernemen dat de Minister voornemens is brede bekendheid te geven aan de noodzaak van het tijdig benaderen van een adviseur bij woningverkoop. Deze leden ondersteunen dit, en vragen op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven, om zo te voorkomen dat potentiële verkoper te laat over gaan tot het vaststellen van hun label?

Antwoord 10

Om hier brede bekendheid aan te geven wordt dit rechtstreeks aan burgers gecommuniceerd middels informatie op rijksoverheid.nl en energielabel.nl, en de betreffende helpdesks. Daarnaast is het onder de aandacht gebracht bij makelaarsverenigingen NVM en VBO, die een belangrijke rol vervullen richting burgers in een verkoopproces.

Vraag 11

Deze leden vragen ook hoe er met de sector gekeken gaat worden naar een betere vindbaarheid van de energieadviseurs?

Antwoord 11

Centraal Register Techniek (CRT) is het centrale register waar energieadviseurs geregistreerd staan met hun behaalde examens. Wanneer iemand een energieadviseur zoekt voor het registreren van een energielabel, toont het CRT tot op heden enkel de certificaathouders. Omdat sommige van deze certificaathouders koepelorganisaties zijn van soms wel honderden ZZP'ers die individueel de dienst van het registreren van een energielabel

² Kamerstuk 32 813, nr. 695

aanbieden, wordt er nu aan gewerkt om deze ZZP'ers ook zichtbaar te maken in de zoekfunctie. Dit moet zorgvuldig gedaan worden i.v.m. de privacy en de toets op de vakbekwaamheidseisen en het werkzaam zijn voor een gecertificeerd bedrijf (de certificaathouder). Op deze wijze is inmiddels het zoekresultaat voor het vinden van een energieadviseur woningbouw bijna verdubbeld, naar een aantal van 238, en voor een energieadviseur utiliteitsbouw gaat dit om een toename van 30%, naar een aantal van 181. De hoeveelheid zoekresultaten in het register zullen de komende weken nog verder toenemen. Het aantal partijen dat zich verbindt aan marktinitiatieven als Woninglabel.nl neemt ondertussen ook toe.

SP-fractie

Vraag 12

De leden van de SP-fractie zijn benieuwd wat zij moeten verstaan onder «nauwlettend te volgen».

Antwoord 12

Zie antwoord 1.

Vraag 13

Voorts zijn deze leden benieuwd of het aangekondigde gesprek met InstallQ inmiddels heeft plaatsgevonden en welke afspraken er zijn gemaakt.

Antwoord 13

Zie antwoord 2.

Vraag 14

De SP-fractie zou er voorstander van zijn de prijzen voor het label niet aan de markt te laten maar een maximum vast te stellen.

Antwoord 14

Zie antwoord 7.

Vraag 15

De SP-fractie is benieuwd of er inschattingen kunnen worden gemaakt hoeveel vakbekwame energieadviseurs er de komende tijd bij zullen komen.

Antwoord 15

Zie antwoord 8. Aanvullend heeft er een webinar plaatsgevonden van de branchevereniging FedEC voor potentieel geïnteresseerden en heb ik van de opleiders begrepen dat er veel interesse is en er aanmeldingen zijn voor opleidingen komende zomer en daarna.

Vraag 16

Voor dit alles is het volgens de SP-fractie cruciaal dat huurders allereerst inzicht krijgen in het energielabel van hun woning. De leden van deze fractie zijn benieuwd op welke termijn dit realiteit zal zijn. Voorts zijn zij benieuwd wanneer de aangekondigde extra procedure bij de huurcommissie zal zijn gerealiseerd.

Antwoord 16

Momenteel is al geregeld dat een huurder bij het begin van de huurovereenkomst inzicht krijgt in het energielabel. Een verhuurder is namelijk verplicht om zijn huurder bij aanvang van de huurovereenkomst een afschrift te verstrekken van het energielabel.

Ik richt mij thans op de mogelijkheid het inzicht van de huurder te vergroten door het energielabel tevens aan hem beschikbaar te stellen via MijnOverheid. Dit vergt het bouwen van een extra functionaliteit in MijnOverheid. Ik onderzoek momenteel de consequenties van het via deze weg beschikbaar stellen van het energielabel aan huurders. Daarnaast richt ik mij op een toets voor het energielabel bij de huurcommissie via de reeds bestaande huurcommissieprocedures. Het voordeel daarvan is dat in dat geval geen wijziging nodig is van de regelgeving voor de huurcommissie. In het derde kwartaal zal ik meer zicht hebben op de diverse aspecten en een planning met de Kamer delen.

Fractie van GroenLinks

Vraag 17

Deze leden vernemen graag van de regering of er inmiddels een beeld is met betrekking tot het aantal energielabels, uitgesplitst per label, dat er sinds de invoering van het nieuwe energielabel is uitgereikt?

Antwoord 17

Tussen 1 januari en 31 mei 2021 zijn er in totaal circa 90.500 NTA-labels geregistreerd, waarvan ruim 84.500 voor woningen. De procentuele verdeling van de labelklassen van deze nieuw geregistreerde energielabels is hieronder weergegeven in de tabel.

¹	Woningbouw	Utiliteitsbouw
A+++++	–	1%
A++++	3%	6%
A+++	12%	11%
A++	5%	13%
A+	6%	19%
A	17%	12%
B	11%	9%
C	19%	8%
D	8%	6%
E	6%	4%
F	4%	3%
G	6%	9%
Totaal	100%	100%

¹ Door afronding tellen de percentages niet altijd op tot 100%.

Vraag 18

Kan de regering ook aangeven of er nu al een verschil zichtbaar is ten opzichte van de eerdere periode waarin online energielabels aangevraagd konden worden?

Antwoord 18

De circa 84.500 NTA-labels die t/m 31 mei 2021 voor woningbouw zijn geregistreerd zijn voor zowel woningen die voorheen de Energie-Index (EI) voor woningen aanvroegen als woningen die voorheen gebruik maakten van het vereenvoudigd energielabel (VEL). Als er gekeken wordt naar de toegekende labelklassen voor woningbouw EI's en VEL-labels in 2020 zien we geen grote verschillen t.o.v. de toegekende labelklassen voor woningen waarvoor in 2021 een NTA-label is geregistreerd. Hetzelfde geldt voor de labels in de utiliteitsbouw.

Labelklasse	Woningen 2020	Woningen NTA	U-bouw 2020	U-bouw NTA
A	35%	44%	58%	61
B	18%	11%	10%	9%

Labelklasse	Woningen 2020	Woningen NTA	U-bouw 2020	U-bouw NTA
C	24%	19%	13%	8%
D	10%	8%	6%	6%
E	6%	6%	4%	4%
F	4%	4%	3%	3%
G	4%	6%	7%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%

In bovenstaande tabel zijn de NTA-labels met A+ of hoger onder «A» opgenomen ter vergelijking met de methodiek van voor 1 januari 2021.³

ChristenUnie-fractie

Vraag 19

De leden van de ChristenUnie-fractie zien dat de geschatte prijs voor een energielabel hoger uitpakt (gemiddeld € 256 euro) dan vooraf geschat door SIRA (100 voor appartementen, 190 voor eengezinswoningen). Kan de Minister uitleggen hoe het kan dat de prijs zoveel hoger ligt?

Antwoord 19

De genoemde kosten waren een verwachting van de gemiddelde kosten op basis van onderzoek. De gemeten gemiddelde kosten door Woninglabel.nl betreffen enkel de markt van energielabels voor particulieren, in het aangehaalde onderzoek waren ook de kosten voor bijvoorbeeld corporatiewoningen in beschouwing genomen. Om te weten wat in 2021 in de praktijk de prijs van een energielabel is, ben ik dit voorjaar zelf een prijsmonitoringsstudie gestart, de resultaten hiervan verwacht ik in de tweede helft van 2021.

Het is aan de markt om de uiteindelijke prijs van het energielabel te bepalen. Dit is afhankelijk van verschillende factoren waaronder de reistijd, het type woning, beschikbare documenten over de woning en de tijd die een energieadviseur nodig heeft om alle kenmerken van de woning op te nemen. Mijn verwachting is dat de huidige krapte aan energieadviseurs nu ook terug te zien is in de gevraagde prijzen. Ik verwacht dat wanneer vraag een aanbod de komende maanden meer in evenwicht gaan komen we ook meer concurrerende prijzen zullen zien.

Vraag 20

De Minister laat weten in gesprek te zijn met de branche van energieadviseurs om ontwikkelingen nauwlettend te volgen en te bespreken hoe hiermee om te gaan. De leden van de ChristenUnie-fractie zijn benieuwd wat de Minister voor ideeën heeft om de hogere prijs voor een energielabel te drukken, en of ze deze al heeft besproken met de branche van energieadviseurs.

Antwoord 20

Onderdeel van de prijsmonitoringsstudie is ook een internationale vergelijking. Ik ben benieuwd wat hiervan de resultaten zijn en wat we van andere landen kunnen leren met betrekking tot het drukken van de prijs. Daarnaast zullen de uitkomsten van de marktconsultatie ook handvatten bieden.

Vraag 21

Hoe denkt de Minister te voorkomen dat woningeigenaren met lage inkomens het energielabel niet kunnen betalen?

Antwoord 21

³ Door afronding tellen de percentages niet altijd op tot 100%.

Ik vind het belangrijk dat het energielabel betaalbaar blijft, daarom hebben de ontwikkelingen mijn volle aandacht en wil ik kijken waar het mogelijk is om de prijs van het nieuwe energielabel te drukken. Enkel bij verhuur, verkoop en oplevering van een woning is een energielabel verplicht. Vervolgens heeft een energielabel een geldigheid van 10 jaar. Zodoende worden uitsluitend woningeigenaren en maximaal eens in de tien jaar met deze kosten geconfronteerd. In het gehele pakket is dit een fractie van de kosten die bij de verkoop, verhuur en oplevering van een woning komen kijken.

Het energielabel geeft vervolgens concrete verbetermogelijkheden om de woning te verduurzamen waarmee bespaard kan worden op de energiekosten en de woning meer waarde krijgt.

SGP-fractie

Vraag 22

De leden van de SGP-fractie vragen om een actuele status van het aantal energieadviseurs.

Antwoord 22

Zie antwoord 8.

Vraag 23

Hoeveel procent van de labels en BENG-berekeningen wordt binnen de gewenste doorlooptijd geleverd?

Antwoord 23

Op basis van de eenmalige inventarisatie van RVO in maart kwam naar voren dat circa 50% van de energielabels en BENG-berekeningen binnen de gewenste doorlooptijd geleverd werden.

Vraag 24

Verwacht de Minister dat deze percentages stijgen als de markt meer in evenwicht komt, en zo nee, welke stappen zijn nodig om meer labels en BENG-berekeningen binnen de doorlooptijd te leveren?

Antwoord 24

Ja dat is zeker de verwachting. Doorloop- en levertijden kunnen sterk afnemen wanneer vraag en aanbod in de markt weer in balans zijn.

Vraag 25

De leden van de SGP-fractie vragen om een overzicht van de registraties per maand van het vereenvoudigd energielabel in 2020 en het aantal afgegeven energielabels per maand in de eerste maanden van 2021.

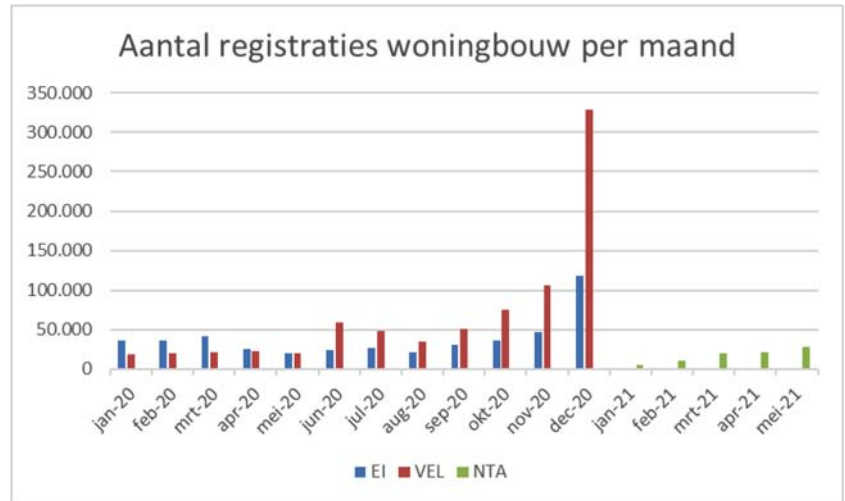
Antwoord 25

Zoals eerder gecommuniceerd in Kamerbrieven en debatten is er eind 2020 een grote piek geweest in het aantal aangevraagde en geregistreerde VEL's en EI's. Daardoor ligt de vraag naar NTA-labels op dit moment lager dan normaliter te verwachten zou zijn. Dat is terug te zien in onderstaande cijfers (t/m 31 mei 2021) en grafiek van de energielabel registraties voor woningbouw.

2020	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
EI	36.141	36.438	42.013	25.257	20.406	24.641	27.188	21.327	30.672	35.678	46.925	118.349
VEL	18.215	20.501	21.183	22.583	20.507	59.451	47.732	35.347	51.233	75.116	105.842	329.334
Totaal	54.356	56.939	63.196	47.840	40.913	84.092	74.920	56.674	81.905	110.794	152.767	447.683

2021	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei
NTA	4.529	10.236	19.641	21.931	28.105

Vraag 26

De leden van de SGP-fractie maken zich zorgen over de prijs van het energielabel, nu deze is gestegen naar een gemiddelde prijs van 256 euro, terwijl eerder 100 respectievelijk 190 euro is gecommuniceerd. Kan de Minister aangeven wat de oorzaak van deze forse stijging is? Welke factoren maken het label duurder dan verwacht?

Antwoord 26

Zie antwoord 19.

Vraag 27

In dat licht vragen deze leden wanneer de Kamer deze uitkomsten van de marktconsultatie tegemoet kan zien.

Antwoord 27

In de parallel met deze Kamervragen verzonden Kamerbrief deel ik de resultaten van de marktconsultatie met de Kamer.